ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ РЫБНО-СЛОБОДСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БАЛЫК БИСТӘСЕ МУНИЦИПАЛЬРАЙОНЫНЫҢ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ 20.01.2021

Балык Бистәсе штп.

КАРАР № 06пи

2021 – 2022 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының экологик иминлек программасын раслау турында

Әйләнә-тирә мохитнең пычрану нәтиҗәләрен бетерүгә юнәлдерелгән чараларның эффектлылыгын арттыру, нәтиҗәләре тирәлек сыйфатының негатив үзгәрешләренә китерә торган хуҗалык һәм башка эшчәнлекнең тискәре йогынтысын кисәтүче чаралар комплексын гамәлгә ашыру максатларында, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 28 декабрендәге 1083 номерлы "Әйләнә-тирә мохитне саклау, Татарстан Республикасы табигать ресурсларын яңадан торгызу һәм алардан файдалану" карары нигезендә (2020 елның 12 ноябренә үзгәрешләр белән) КАРАР БИРӘМ:

1. 2021 – 2022 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының кушымта итеп бирелә торган экологик иминлек программасын расларга.

2. Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Балык Бистәсе шәһәр җирлеге Башкарма комитеты җитәкчесенә һәм авыл җирлекләре башлыкларына, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар җитәкчеләренә, милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, экология куркынычсызлыгы чараларын кушымта итеп бирелә торган программа чаралары нигезендә гамәлгә ашырырга тәкъдим итәргә.

3. Әлеге карарны http://pravo.tatarstan.ru. веб-адресы буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге “Татарстан Республикасының хокукый мәгълүмат рәсми порталы”нда һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының http://ribnaya-sloboda.tatarstan.ru. веб-адресы буенча Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында бастырырга (урнаштырырга).

4. Карарның үтәлешенә контрольлек итүне Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесенең инфраструктураны үстерү буенча урынбасары Д.Н.Ризаевка йөкләргә.

Җитәкче Р.Л. Исланов

Татарстан Республикасы
Балык Бистәсе муниципаль
районы Башкарма комитетының
2021 елның 20 гыйнварындагы
06 пи номерлы карары белән
расланды

2021 – 2022 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының экологик иминлек программасы Паспорты

Программаның аталышы (исеме)	**“2021 – 2022 елларга Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районының экологик иминлек программасы”**
Программаны эшләү турында карар кабул итүгә нигезләр	РФ Конституциясе, ТР Конституциясе, РФ Президенты Указлары, ТР Президенты Указлары, Федераль законнар: “Әйләнә-тирә мохитне саклау турында”, “Атмосфера һавасын саклау турында”, “Экологик экспертиза турында”, “Аеруча саклана торган табигый территорияләр турында”, “Җитештерү һәм куллану калдыклары турында”, “Хайваннар дөньясы турында”; РФ Су кодексы, Административ хокук бозулар турында РФ Урман кодексы, “Административ хокук бозулар турында” ТР кодексы, ТР Экология кодексы.
Заказ бирүче – программаның координаторы	Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты
Төп эшләүчеләр	Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты, Балык Бистәсе шәһәр җирлеге Башкарма комитеты, авыл җирлекләре Башкарма комитетлары, “Теплоэнергосервис” МУП, “Балык Бистәсе” ИК” ҖЧҖ, Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Авыл хуҗалыгы һәм азык-төлек идарәсе, “Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының Мәгариф бүлеге” МКУ, “Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр сәясәте, спорт һәм туризм бүлеге” МКУ, Балык Бистәсе муниципаль районы Җир һәм мөлкәт мөнәсәбәтләре палатасы, “Балык Бистәсе дәүләт ветеринария берләшмәсе” ДБУ.
Программаны тормышка ашыру сроклары	2021-2022 еллар
Программны финанслау чыганаклары	Татарстан Республикасы бюджеты - Балык Бистәсе муниципаль районы бюджеты; - шәһәр һәм авыл җирлекләре бюджеты; - бюджеттан тыш средстволар; -оешмалар һәм предприятиеләр средстволары.
Финанслау күләмнәре	Финанслау күләмнәре ел саен чираттагы финанс елына муниципаль район бюджетын кабул иткәндә билгеләнә. Гомумән алганда, 2021-2022 елларга муниципаль районның экологик иминлеге программасын тормышка ашыру өчен 66

	400 мең сум күләмендә финанслау кирәк, шул исәптән: - Татарстан Республикасы бюджеты акчалары - 61900 мең сум; - җирле бюджет акчалары - 3300 мең сум; - район предприятиеләре һәм оешмалары акчалары - 1200 мең сум.
Максатлары	Табигать ресурсларыннан рациональ файдалану, шулай ук халыкның тормыш сыйфатын торгызуга, саклауга һәм яхшыртуга юнәлдерелгән конкрет чараларны тормышка ашыру. Атмосфера һавасына һәм су объектларына пычраткыч матдәләр чыгаруны киметү һәм ташлауны азайту; җитештерү һәм куллану калдыклары белән эш иткәндә экологик иминлекне һәм җирлекләрнең яшел фондының уңай мохит тудыручы факторларын максималь файдалану, торак пунктлар чикләрендә урнашкан урманнардан рациональ файдалану һәм аларны саклау хисабына җирлекләрдә кешенең яшәү тирәлеген тәэмин итү; җирле әһәмияттәге махсус (аеруча) саклана торган табигать территорияләрен булдыру, үстерү һәм саклауны тәэмин итү юлы белән биологик төрлелекне саклап калу; җир ресурсларын саклау һәм алардан нәтиҗәле файдалану; район гражданнарының экологик компетенциясен арттыру.
Программаның бурычлары	Район икътисадының төрле табигый ресурсларга булган ихтыяҗларын аларны комплекслы һәм нәтиҗәле файдалану принципларында тәэмин итү; әйләнә-тирә табигый мохит компонентлары буларак табигый ресурсларны саклау һәм яңадан торгызу буенча чараларны гамәлгә ашыру; районда экологик хәлне тотрыклыландыру һәм аны яхшырту; деградацияне булдырмау һәм табигый комплексларны саклау; махсус (аеруча) саклана торган табигать территорияләре челтәрен һәм уникаль табигать ресурслары һәм шартлары булган территорияләрне үстерү, биотөрлелекне саклап калу.
Программаны тормышка ашыруның көтелә торган ахыргы нәтиҗәләре	Атмосфера һавасына зарарлы матдәләр ташлау-чыгаруның, агып җыела торган (агынты) пычрак суларны су объектларына агызуның һәм җыела торган (өелгән) калдыклар күләмнәренең кимүе; районда, Идел елгасы бассейнында экологик хәлне савыктыру; табигать ресурслары һәм әйләнә-тирә мохит торышына комплекслы йогынты системасын тормышка ашыру; җитештерү һәм куллану калдыклары белән эш итүне муниципаль җайга салу системасын булдыру, кешенең яшәү тирәлеген һәм аның эшчәнлеге шартларын савыктыру; дәүләт хакимияте органнары, җирле үзидарә органнары һәм табигатьтән файдаланучылар арасында үзара хезмәттәшлекнең нәтиҗәлелеген арттыру; халыкның экологик аңын формалаштыру һәм экологик әһәмиятле социаль нормалар булдыру.
Программаның үтәлешенә контрольне оештыру системасы	Программа чараларының үтәлешен ТР Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты контрольдә тота

1. Проблеманың эчтәлеге һәм аны программа-максатчан ысуллар белән хәл итү кирәклеген нигезләү

Кешенең хуҗалык эшчәнлеге китереп чыгара торган хәвеф бүген инде табигый һәлакәтләрнең барлык күләмнәреннән күпкә өстен. Техника һәм заманча җитештерү үсеше җир тирәсендәге бөтен атмосфераны һәм җир өслеген агулы матдәләр һәм калдыклар белән тоткарлыксыз пычратуга китерә. Безнең табигый яшәү тирәлегенең өзлексез пычрануы, төрле агулы матдәләр туплану һәм саклау, аларның концентрациясен арттыру һ. б. – болар барысы да кешелек дөньясы өчен тирән нәтиҗәләрсез калмый. Кешенең цивилизация тудырган бик күп куркыныч авырулары барлыкка килде, уртача гомер озынлыгы кыскара бара. Элек табигатьне саклау буенча нигезләмәләрдә әйләнә-тирә мохитне саклауга кагылышлы күп кенә проблемалар һәм мәшәкатьләр исәпкә алынмаган иде, мисалга, көчәя барган индустриальләштерү нәтиҗәсендә ландшафтның туктаусыз үсә барган үзгәртеп корылуы, электр энергиясенә һәм су белән тәэмин итүгә ихтыяҗларның артуы, халык саны арту һәм машиналар саны арту нәтиҗәсендә аның үсә барган хәрәкәтчәнлеге, халыкның эре шәһәрләр үзәкләреннән шәһәр яны зоналарына күченү тенденциясе, ә бу “буш вакыт” һәм ял итүне һ.б.ны бик кискен проблемага әверелдерде.

Әлеге программаның максаты булып табигый ресурсларны саклау һәм рациональ файдалану өлкәсендә бердәм сәясәт формалаштыру (булдыру), шулай ук табигый ресурсларны яңадан торгызуга һәм саклауга, тулаем районда экологик вазгыятьне яхшыртуга юнәлдерелгән конкрет чараларны тормышка ашыру тора.

2. Төп максатлар һәм бурычлар, тормышка ашыру этаплары

Программаның төп максатлары:

Әйләнә-тирә мохитне пычратуның нәтиҗәләрен бетерүгә юнәлдерелгән чараларның эффектлылыгын арттыру; хуҗалык һәм башка эшчәнлекнең нәтиҗәләре әйләнә-тирә мохит сыйфатының негатив үзгәрешләренә китерә торган тискәре йогынтысын кисәтә торган чаралар комплексын булдырып гамәлгә ашыру.

Программаның төп бурычлары:

- шәһәр предприятиеләре тарафыннан зарарлы матдәләр ташлау-чыгаруның билгеләнгән нормативларын үтәү;
- шәһәр предприятиеләре тарафыннан су объектларына пычраткыч матдәләр агызуны киметү;
- су объектларыннан рациональ файдалану һәм аларны саклау;
- җир ресурсларыннан нәтиҗәле файдалану һәм аларны саклау;
- шәһәрдә җитештерү һәм куллану калдыклары белән эш итүне оптимальләштерү;
- шәһәрнең яшел фондын саклап калу һәм үстерү;
- шәһәр халкының уңайлы тормыш шартларын тәэмин итү;
- халыкны экологик агарту.

Программаны тормышка ашыру сроклары программа чараларын тәэмин итүнең ресурс мөмкинлекләрен исәпкә ала. Бу чор әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә беренче чираттагы бурычларны хәл итәргә һәм Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы халкының әйләнә-тирә мохиткә һәм сәламәтлегенә тискәре йогынтыны булдырмау максатларында инфраструктураны тотрыклы үстерү өчен нигез булдырырга мөмкинлек бирә.

3. Программаны тормышка ашыру механизмы

Программаның үтәлешен планлаштыруны, үзара хезмәттәшлекне, координацияләүне һәм гомуми контрольне Татарстан Республикасы Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты гамәлгә ашыра, ул ел саен Программа чараларының максатчан күрсәткечләрен һәм чыгымнарын, Программаны тормышка ашыру механизмын һәм башкаручыларның составын ачыклый, җаваплы башкаручылардан Программаның үтәлеше турында мәгълүматлар соратып ала. Программаны тормышка ашыру, аларны үтәү срокларын, бюджет ассигнованиеләрен күрсәтеп, чаралар исемлеген үз эченә алган еллык план нигезендә гамәлгә ашырыла.

Чараларны финанслау программаны тормышка ашыру өчен җаваплы башкаручылар аша гамәлгә ашырыла.

Программаны тормышка ашыру өчен җаваплы башкаручылар заказ бирүче-программаның координаторына ел саен, хисап елыннан соң килүче айның 10 числосына кадәр, тулаем хисап елы өчен тиңдәшле бюджетлардан чараларны башкаручыларга бүлеп бирелә торган үзләштерелгән акча средстволарының һәм чараларның үтәлеше турында мәгълүмат бирәләр.

4. Программаны ресурслар белән тәэмин итү

Программаны финанслау Федераль бюджеттан, Татарстан Республикасы бюджетыннан, Балык Бистәсе муниципаль районы бюджетыннан, кануннар нигезендә бюджеттан тыш средстволардан шул максатларга бүлеп бирелә торган чыганаклар булганда һәм средстволар чикләрендә гамәлгә ашырыла. Программаны бюджет финанславы күләме һәм структурасы барлык дәрәҗәдәге бюджетларның расланган параметрлары нигезендә һәм программа чараларын фактта үтәүне исәпкә алып ел саен төгәлләштерелергә (анықланырга) тиеш.

5. Программаны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген бәяләү

Программа чараларын тормышка ашыруның нәтиҗәлелеген социаль, икътисади һәм экологик аспектларда карарга кирәк.

Икътисади нәтиҗәгә ирешеләчәк:

су һәм һава киңлекләренә нормативтан тыш зарарлы калдыкларны чыгару, сәнәгать һәм көнкүреш калдыкларын утильләштерүнең заманча ысулларын кертү өчен түләүгә бәйле продукция җитештергәндә предприятиеләр чыгымнарын киметү белән;

җитештерү һәм көнкүреш агымнарының (агынтыларының) тискәре йогынтысын киметү белән.

Экологик нәтиҗәгә ирешеләчәк:

әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтыны киметү һәм локальләштерү белән;

Балык Бистәсе муниципаль районы территориясендә торак пунктларның санитар торышын яхшырту белән;

техноген һәм табигый гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү ихтималын киметү белән.

Социаль нәтиҗәгә ирешеләчәк:

Балык Бистәсе муниципаль районы халкының сәламәтлеген яхшырту белән;

әйләнә-тирә мохитнең торышы турында халыкның хәбәрдарлыгын арттыру белән;

Программа чараларын тормышка ашыру нәтиҗәләренә халыкның кызыксыну дәрәҗәсен күтәрү белән;

әйләнә-тирәлекнең торышы турында белемнәргә тотрыклы ия булуны оештыруда гражданнарның ихтыяҗларын тормышка ашыру белән.

№ п/п	Чаралар	Башкаручы	Сроклары	Эшләрнең бәһасе (млн. сум)		Финанслау чыганагы	Көтелә торган нәтиҗә
				2021	2022		
Оештыру эшләре							
1.	“Халыкның санитар-эпидемиологик һәм экологик иминлеге буенча икеайлык үткәрү турында” Боерык (Күрсәтмә) әзерләү	Балык Бистәсе МР Башкарма комитеты	2021 – 2022 (ел саен)	-	-	Таләп ителми	Канәгатьләнерлек санитар – экологик торышны тәэмин итү
2.	“Чиста урманнар” табигатьне саклау акциясе турында Боерык (Күрсәтмә) әзерләү	Балык Бистәсе МР Башкарма комитеты	2021 – 2022 (ел саен))	-	-	Таләп ителми	Балык Бистәсе районы урманнарында уңай санитар-экологик хәл булдыру
3.	Муниципаль районда табигатьтән файдалану һәм санитар – эпидемиологик иминлек буенча комиссия эшен оештыру	Балык Бистәсе МР Башкарма комитеты	2021 – 2022 (ел саен))	-	-	Таләп ителми	Чиста торак пунктлар. Санкцияләнмәгән (рөхсәт бирелмәгән) чүплекләрне бетерү.
2. Техноген йөкләнешләрне киметү буенча табигатьне саклау чараларын тормышка ашыру чаралары **2.1. Атмосфера һавасын савыктыру һәм саклау буенча чаралар**							
2.1.1	Мораль яктан искергән һәм физик яктан таушалган машиналар паркын зарарлы калдыклары “ЕВРО-4” һәм “ЕВРО-5 “ дәрәҗәсендәге автомобильләргә алыштыру	Автотранспорт предприятиеләре, балансларында транспорт булган агрофирмалар, предприятиеләр	2021-2022	0,5	0,5	Предприятиеләр, агрофирмалар средстволары	Атмосфера һавасының торышын яхшырту, атмосфера һавасына зарарлы калдыкларны чыгаруны киметү - ел саен 0,2 т
2.1.2	Районда “ЕВРО – 4” классыннан да ким булмаган мотор ягулыгын сату (реализацияләү) чараларын күрү, шулай ук АЗС ларда реализацияләнә торган торган мотор ягулыгының сыйфатын нәтиҗәле контрольдә тотуны тәэмин итү	Автозаправка предприятиеләре	2021-2022	0,1	0,1	Предприятиеләр средстволары	
2.1.3	Социаль, мәдәният, көнкүреш учреждениеләрендә	Мәгариф бүлеге, мәдәният бүлеге,	2021-2022	1,0	1,0	ТР бюджеты Җирле бюджет	Газ буенча экономия КПД - 15% ка артачак.Зарарлы

№ п/п	*Чаралар*	*Башкаручы*	*Сроклары*	*Эшләрнең бәһасе (млн. сум)*		*Финанслау чыганагы*	*Көтелә торган нәтиҗә*
				2021	2022		
	казаннарны реконструкцияләү һәм алмаштыру	Балык Бистәсе муниципаль районы Башкарма комитеты					калдыклары чыгаруны 0,015т га кыскарту
2.2. Су объектларыннан нәтиҗәле файдалану һәм аларны саклау чаралары 2.2.1. Халыкны чиста эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чаралары							
2.2.1.1	Авыл җирлекләре территориясендә су алу скважиналарының санитар саклау зоналарын төзекләндерү, тиешле документацияне рәсмиләштерү	Авыл җирлекләре	2021-2022	0,5	0,5	Авыл җирлекләре бюджетлары акчалары, үзара салым	Су алу җайланмаларын тышкы факторлар тәэсиреннән саклауны тәэмин итү һәм җир асты суларының пычрануын булдырмау
2.2.1.2	Авыл җирлекләрендә скважиналарны лицензияләү	Авыл җирлекләре	2021-2022	0,5	1,0	Авыл җирлекләре бюджетлары акчалары, үзара салым	
2.2.2. Суүткәргеч, канализация челтәрләрен һәм корылмаларны киңәйтү, реконструкцияләү һәм төзү							
2.2.2.1	Үри Чаллысы һәм Бирдебәк авылларында су белән тәэмин итү челтәрләрен реконструкцияләү	“ТР инженерлык челтәрләренең баш идарәсе” ДКУ, Балык Бистәсе МР Башкарма комитеты, Казак Чаллысы авыл җирлеге Башкарма комитеты	2021-2022	4,5	2,4	ТР бюджеты, җирле бюджет	
2.2.2.2	Шестая Речка авылында су белән тәэмин итү челтәрләрен	“ТР инженерлык челтәрләренең	2021-2022	-	4,5	ТР бюджеты	

№ п/п	Чаралар	Башкаручы	Сроклары	Эшләрнең бәһасе (млн. сум)		Финанслау чыганагы	Көтелә торган нәтиҗә
				2021	2022		
	төзү	баш идарәсе" ДКУ, Балык Бистәсе МР Башкарма комитеты, Шумбут авыл җирлеге Башкарма комитеты					
2.2.2.3	Рус Әшнәге авылында су белән тәэмин итү челтәрләрен төзү	"ТР инженерлык челтәрләренең баш идарәсе" ДКУ, Балык Бистәсе МР Башкарма комитеты, Рус Әшнәге авыл җирлеге Башкарма комитеты	2021-2022	-	3,0	ТР бюджеты	
2.2.4	Югары Тегермәнлек авылында су белән тәэмин итү челтәрләрен төзү	"ТР инженерлык челтәрләренең баш идарәсе" ДКУ, Балык Бистәсе МР Башкарма комитеты, Түбән Тегермәнлек авыл җирлеге Башкарма комитеты	2021-2022	4,5	5,5	ТР бюджеты	
2.3 Җир ресурсларын, үсемлекләр дөньясын нәтиҗәле файдалану һәм саклау буенча чаралар 2.3.1. Җитештерү һәм куллану калдыкларын утильләштерү, туплау, күмү							
2.3.	Каты көнкүреш калдыкларын	"ТКХП" ҖЧҖ	2021-2022	-	-	Предприятие	ККК полигонына

№ п/п	*Чаралар*	*Башкаручы*	*Сроклары*	*Эшләрнең бәһасе (млн. сум)*		*Финанслау чыганагы*	*Көтелә торган нәтиҗә*
				2021	2022		
1.1	селектив җыю технологияләрен кертү					средстволары	йөкләнешне киметү
2.3. 1.2	Контейнер мәйданчыкларын төзү	Балык Бистәсе ШҖ Башкарма комитеты, авыл җирлекләре	2021-2022	0,25	0,25	Җирле бюджет, үзара салым	Торак пунктлар территорияләрен пычратуны булдырмау
2.3. 1.3	Контейнер мәйданчыкларын ремонтлау	Балык Бистәсе ШҖ Башкарма комитеты, авыл җирлекләре	2021-2022	0,05	0,05	Җирле бюджет, үзара салым	Торак пунктлар территорияләрен пычратуны булдырмау
2.3. 1.4	Чүп-чар чыгару өчен махсус техника сатып алу	“ТКХП” ҖЧҖ	2021-2022	-	-	Предприятие средстволары	
2.3.2. Җир ресурсларыннан нәтиҗәле файдалану һәм аларны саклау							
2.3. 2.1	Кыргый карьерларны рекультивацияләү	Балык Бистәсе МР Башкарма комитеты, авыл җирлекләре	2021-2022	0,1	0,1	Җирле бюджет	Җирләрнең продуктлылыгын һәм хуҗалык итүдәге кыйммәтен торгызу, җир ресурсларыннан нәтиҗәле файдалану 7 га
2.3.3 Яшел төзелеш һәм үсемлекләр дөньясын саклау							
2.3. 3.1	Кече елгаларның су саклау зоналарында урман культуралары утырту	“Кызыл Йолдыз урман хуҗалыгы»” ДБУ, Балык Бистәсе МР Башкарма комитеты, авыл җирлекләре	2021-2022	-	-	Предприятие һәм оешмаларның, авыл җирлекләренең үз акчалары	Су саклау зонасы урнаштыру
2.3. 3.2	Уңайсыз җирләрдә (ком, чокырлар, балкалар һ. б.) саклагыч урман утыртмалары булдыру	“Кызыл Йолдыз урман хуҗалыгы»” ДБУ, Балык Бистәсе МР Башкарма комитеты, авыл	2021-2022	-	-	Предприятие һәм оешмаларның, авыл җирлекләренең үз акчалары	Су - җил эрозиясен булдырмау, туфракның уңдырышлылыгын арттыру

№ п/п	*Чаралар*	*Башкаручы*	*Сроклары*	*Эшләрнең бәһасе (млн. сум)*		*Финанслау чыганагы*	*Көтелә торган нәтиҗә*
				2021	2022		
		җирлекләре					
2.3.3.3	Балык Бистәсе штп. территориясендә һәм авыл җирлекләрендә паркларны төзекләндерү һәм төзү	Балык Бистәсе ШҖ Башкарма комитеты, Балык Бистәсе МР Башкарма комитеты, авыл җирлекләре	2021-2022	20,0	20,0	Җирле бюджет, ТР бюджеты	Атмосфера һавасының торышын яхшырту, канәгатьләнерлек санитар-экологик халәтне тәэмин итү, автотранспортның һәм сәнәгать предприятиеләренең тискәре йогынтысын киметү, шәһәр халкының психологик халәтен яхшырту, урманлылыкны арттыру
2.3.3.4	Урман фондын чистарту	“Кызыл Йолдыз урман хуҗалыгы»” ДБУ, Балык Бистәсе МР Башкарма комитеты, авыл җирлекләре	2021-2022	-	-	Предприятие һәм оешмаларның, авыл җирлекләренең үз акчалары	Урман массивларының тиешле торышын тәэмин итү
2.4 Халыкны савыктыруга юнәлдерелгән чаралар							
2.4.1	Фәнни потенциалны җәлеп итеп, Балык Бистәсе МР халкының сәламәтлегә торышын өйрәнү	“Балык Бистәсе РҮХ “ ДАССУ	2021-2022	-	-	“Балык Бистәсе РҮХ “ ДАССУ нең үз акчалары	Авыруларның хәле турында мәгълүмат
2.4.2	Балык Бистәсе МР халкын сәламәтләндерү буенча ярдәмче программаларны эшләү һәм тормышка ашыру	“Балык Бистәсе РҮХ “ ДАССУ	2021-2022	-	-	Таләп ителми	Халыкның сәламәтлеген саклау
2.4.1 Халыкны экологик тәрбияләү, белем бирү һәм агарту							
2.4.1.1	Балалар һәм яшьләргә өзлексез экологик тәрбия бирү, белем бирү һәм агарту буенча ярдәмче	Мәгариф бүлеге, мәдәният бүлеге	2021-2022	-	-	Таләп ителми	Өзлексез экологик белем бирү системасын үстерү, гражданлык үзаңны һәм балаларның һәм яшьләрнең

№ п/п	*Чаралар*	*Башкаручы*	*Сроклары*	*Эшләрнең бәһасе (млн. сум)*		*Финанслау чыганагы*	*Көтелә торган нәтиҗә*
				2021	2022		
	программаларны эшләү һәм тормышка ашыру, конкурслар үткәрү: - парклар маршы, -беренче төс, -уылдык чәчү						экологик культурасын күтәрү
2.4.1.2	Мәктәп укучылары өчен махсуслашкан экологик лагерьлар һәм экологик сменалар, җәйге сәламәтләндерү лагерьларында отрядлар оештыру	Мәгариф бүлеге	2021-2022	-	-	Таләп ителми	Табигать белән турыдан-туры аралашу, алган белемнәрне тирәнәйтү һәм аларны гамәлдә куллану
2.4.1.3	«Сельские горизонты» - “Авыл офыклары” газетасы, Интернет челтәре аша халыкны периодик рәвештә мәгълүмати-хокукый яктан агарту эшен оештыру	Балык Бистәсе МР Башкарма комитеты, “Авыл офыклары “ газетасы редакциясе	2021-2022	-	-	Таләп ителми	Халыкка мәгълүмат бирү
			БАРЫСЫ:	**27,5**	**38,9**		